

PROJEKTI DRUŠTVA BOETIKA

Društvo Boetika deluje na področju psihosocialne pomoči otrokom in mladostnikom v starosti od 5. do 25 leta. Društvo s svojimi programi sodeluje s strokovnimi svetovalnimi službami v vrtcih, osnovnih šolah, gimnazijah in drugih srednjih šolah, poklicnih šolah, dijaških domov, višjih, visokih šolami in fakultetah pri iskanju skupnih rešitev na področju vedenjske in učne problematike, pri čemer društvo nastopa kot zagovornik pravic in interesov otrok, učencev, dijakov in študentov.

PROJEKT IMPRO

Ines Kokalj je v šolskem letu 2000/2001 zaposlena prek javnih del kot sodelavka v procesu učenja in razvijanja samo-usmerjevalnih in samomotivacijskih sposobnosti in naravnosti učencev. Program se imenuje IMPRO (izobraževanje, motivacija, poučevanje, razumevanje, oblikovanje - kombiniranje, rekombiniranje, variiranje znotraj vzgojno-izobraževalne sheme). Namenjen je vsem otrokom in mladostnikom osnovnih šol, posebno tistim z učnimi in vedenjskimi težavami.

Izvajalec vzpostavi socialnodelavski odnos in se dogovori z otrokom, starši, učiteljico, svetovalno službo šole in z obstoječo mrežo pomoči za vključitev zaposlene osebe, prostovoljca oz. prostovoljko v konkretno pomoč otroku (»tukaj in zdaj«) pri doseganju vzgojnoizobraževalnih ciljev. Društvo Boetika sodeluje pri ustvarjanju razmer znotraj šole in ozavešča starše k uresničevanju pravic staršev. Izdelali smo informacijski letak »Pravice staršev v osnovni šoli«.

Del delujočega programa je tudi redno izvajanje mesečne supervizije za vse akterje, ki so vključeni v ta program.

Projekt ponuja ustrezno pomoč otrokom v začetni fazi doživljanja težav. Zaposleni je usmerjen k iskanju otrokovih sposobnosti, spretnosti, moči, »notranjih resursov« (samo-usmerjevalnih

in samo-motivacijskih sposobnosti in naravnosti učenca). Zaposleni prostovoljec, prostovoljka spodbuja, ustvarja motivacijsko vzdušje, »energizira« učenje, zabeleži uspešne okrepitve, ki vodijo k zaželenemu cilju. Rezultate iščemo v smeri odpravljanja težav, v smeri odkrivanja novih poti.

Posebnost programa je, da je zaposleni prostovoljec ali prostovoljka navzoč, navzoča pri pouku in pomaga otroku pri učinkovitejšem doseganju vzgojno izobraževalnih rezultatov pri predmetu, kjer ima težave (»konkretno«, »osebno«, »tukaj in zdaj«). Prostovoljec, prostovoljka pomaga učencu s težavami, da je vključen v delo pri pouku in učinkoviteje sodeluje med poukom.

V program nameravamo vključiti prostovoljce in prostovoljke Visoke šole za socialno delo. Za vključitev v program prostovoljec ali prostovoljka opravi 15-urno usposabljanje, ki ga pripravi društvo Boetika. Usposabljanje vsebuje osnove kreativne komunikacije, aktivnega poslušanja in vedenjskega pristopa. Usposabljanje je finančno podprla Mestna občina Ljubljana (Urad za mladino).

S projektom IMPRO uspešno sodelujemo na Osnovni šoli Majda Vrhovnik v Ljubljani. Skupaj s strokovno šolsko svetovalno službo iščemo rešitve iz težav, ki se dogajajo.

Za šolsko leto 2001/02 smo v programu šolskih interesnih dejavnosti za učence nižjih razredov osnovne šole pripravili delavnico »Spoznavam sebe, spoznavam svoje vedenje«.

PROJEKT PISANICA

Izvajali so ga izredni študentje VŠSD po vodstvom mentorice in svetovalke Nike Cigoj na Osnovni šoli Danile Kumar. Namen projekta je bil prav tako kot pri projektu IMPRO usmerjen k iskanju otrokovih sposobnosti, spretnosti, moči, »notranjih resursov«. V projekt so bili vključeni

otroci do drugega do četrtega razreda na pobudo svetovalke, ki ima velike zasluge, da se je projekt obdržal na šoli. Njeno sodelovanje nam je bilo v veliko pomoč. Imela je pomembno vlogo pri dogovarjanju in sodelovanju z učiteljicami, ravnateljem in starši. Povezava in medsebojno sodelovanje mreže pomoči sta zelo pomembna. Zaželeno je, da se vsi člani mreže medsebojno spodbujajo in skupaj iščejo rešitve pri nastajajočih težavah, ne pa da se zavirajo. Na tem mestu se zahvaljujeva socialni pedagoginji šole Urši Marn, ki je zelo dobro opravila vlogo koordinatorke.

Otroci so lahko v prostorih šole doživljali šolo še drugače. Vsak otrok je lahko sodeloval pri različnih aktivnostih in našel, kje je dober in dobiva podporo ne le od prostovoljcev in prostovoljk, ki so prihajali tedensko, temveč tudi od sošolcev, prijateljev. Cilj projekta je bil tudi kakovostno preživljanje prostega časa. Upoštevali smo želje otrok. Nekateri so predlagali aktivnosti in se za srečanje tudi posebej pripravili. Sami smo predlagali risanje na temo prebrane pravljice, prinašali smo različne pobarvanke, ki smo jih poiskali na internetu in natisnili. Hit sezone so bili telebajski. Pri dramskih uprizoritvah so nekateri otroci pokazali velike igralske in režiserske sposobnosti. Prostovoljci smo bili presenečeni nad sposobnostjo imitiranja. Predstave nas je pritegnile, tudi sami smo prevzemali različne vloge in se nasmejali. Zelo uspešno je potekal kviz; otroci so se razdelili v dve skupini in se pomerili med seboj. Kviz so otroci vzeli zares in se zelo potrudili. Namen prireditve je bil, da se naučijo medsebojnega sodelovanja in se še bolj povežejo. Prostovoljci smo ugotovili, da otrokom zelo manjka gibanje. Opažanje je bilo potrjeno, ker so otroci pokazali veliko zanimanje in sposobnost za igranje košarke. Pogovarjali smo se tudi o tem, zakaj se niso vpisali na trening, pa so povedali, da so že bili vpisani nanj, vendar so ga opustili, ker so se preveč topli med seboj in niso nič igrali košarke. Organizirali smo še zaključno srečanje, kjer so otroci predstavili staršem eno najbolj priljubljenih aktivnosti. Za primer dežja smo pripravili tudi kviz, ki ga nismo izpeljali. Staršem smo ponudili, da bi skupaj z otrokom predstavili svojega otroka, potem pa bi naredili lepljenko, tako da bi bili vsi otroci vseh treh skupin predstavljeni na skupnem ogromnem papirju, ki bi ga razstavili v šolskem hodniku. Starši, ki so bili povabljeni na srečanje v popoldanskem času, niso bili zainteresirani za aktivnost, ker jim je bolj

ustrezala pasivna vloga, zato nismo vztrajali. Ponudili smo jim, da bi otroke pripeljali tudi zadnji teden avgusta na podobne aktivnosti: plavanje v bazenu, sprehodi, izleti, da bi bil vstop v šolo »mehkejši«, vendar niso prijavili otrok. Projekt Poletne dogodivščine je tako v šolskem letu 2000/2001 propadel.

V času sodelovanja s šolo Danile Kumar smo imeli začetni sestanek s starši, kjer smo predstavili projekt, vmesni sestanek s starši enega otroka, ki je bil zelo nemiren ter je prišel v konflikt z učiteljico, in zaključno prireditev s starši. Z nekaterimi starši se sploh nismo uspeli srečati, drugi so pokazali zanimanje in so po zaključeni aktivnosti redno prihajali iskat otroka in so tudi spregovorili besedo ali dve o njem. Želeli smo, da bi o otrocih, vključenih v skupino, pogovorili z vsemi učiteljicami. Sestanka sta se udeležili dve učiteljici. Zanimivo je bilo, da smo imeli o nekaterih otrocih različna mnenja in spoznali smo, da se nekateri drugače vedejo med poukom kot pri naših bolj svobodnih aktivnostih, po drugi strani pa, da učiteljice na določene otroke gledajo z drugačnimi očmi kot mi. Ocenjujem, da je bila izmenjava mnenj koristna.

Med otroki in nami se je vzpostavila prijateljska klima. Vsakega člana je skupina pogrešala. Na začetku je število otrok upadalo, ker zaradi drugih aktivnosti niso imeli dovolj časa. Projekt je začel delovati v letu 2000/2001 in je imel tudi nekaj začetnih težav, ki smo jih reševali sproti. Mimogrede smo zvedeli, da nekatere učiteljice naših otrok prihajajo v zbornico boljše volje in nimajo več toliko pripomb o vedenju učencev.

V šolskem letu 2001/2002 si želimo več tvornega sodelovanja s starši in učitelji v skupnih prizadevanjih za dobro otrok.

Sedaj se dogovarjamo za sodelovanje v šolskem letu 2001/2002. Dobra povratna informacija o našem delu je že to, da se je socialna pedagoginja sama od sebe javila po počitnicah in me vprašala, kako bo z našim sodelovanjem naprej.

PROJEKT DELOVANJE PROSTOVOLJCEV PRI ZMANJŠEVANJU POSLEDIC REVŠČINE IN SOCIALNE IZKLJUČENOSTI OTROK

To je bila nadaljevalna delavnica, ki je potekala v prostorih Mednarodnega centra za upravljanje podjetij v družbeni lasti na Dunajski 104 v Ljub-

ljani. Po uvodnem predavanju gospe Marije Kavkler z naslovom *Izobraževanje in revščina* so se udeleženci razdelili v dve skupini in pričeli delo v delavnicah. Udeleženci in udeleženke so bili iz različnih krajev Slovenije, ki delujejo v projektu bodisi kot mentorji prostovoljcem, prostovoljci, svetovalci v šolskih svetovalnih službah, ali pa kot psihologi, socialni pedagogi in socialni delavci. Prostovoljci, ki sodelujejo v tem projektu, so člani različnih društev, zavodov, skupin, ki s svojimi programi usposabljaajo prostovoljce za učno pomoč učencev v osnovnih šolah in srednjih šolah.

Delavnice Učna pomoč prostovoljcev se je udeležilo 12 udeležencev. V uvodnem delu delavnice sva na kratko predstavili društvo Boetika in delujoča programa Pisanica in IMPRO. V obeh programih sodelujejo prostovoljci, ki so večinoma študentje VŠSD različnih letnikov in opravljajo prostovoljno prakso v študijskem programu. Prostovoljci, ki se odločijo za opravljanje prostovoljne prakse v društvu Boetika, se pred začetkom dela udeležijo usposabljanja za delo z otroki v osnovnih šolah.

V nadaljevanju delavnice smo se udeleženci in udeleženke razdelili v tri skupine. Pričeli smo z 20-minutnim *brain-storming* (nestrukturiranim podajanjem misli) na temo Učna pomoč prostovoljcev. Iz vsake skupine smo izbrali poročevalca, ki je beležil delo male skupine in poročal o rezultatih. Navajava nekatere sklepe:

- prostovoljec naj se postavi na stran otroka (zagovornik, zaveznik)
- otroku, ki ima težave, je treba ponuditi pomoč že na nižji stopnji OŠ
- poudarek je na sodelovanju mreže pomoči (učitelji, starši, prostovoljec)
- strokovnjaki v svetovalnih službah bi morali imeti več svobode pri odločanju
- različni profili zaposleni v svetovalni službi bi morali medsebojno sodelovati pri iskanju rešitev za otroka,
- motiviranje otrok iz višjih razredov za pomoč mlajšim,
- poglobljanje informacijskega pretoka med osnovnimi šolami in ponudbami nevladnih organizacij
- otrokom približati drugačnost in spodbujanje sprejemanja drugačnosti

- otrokom pokazati, da ni nič narobe, če se zmotijo, ker nihče ni nezmotljiv in se tudi na napakah učimo.

Drugi del delavnice je bilo delo na sebi (samorefleksija prostovoljca). V ta nam smo izdelali slikovno predlogo, ki na levi strani drevesa znanja opisuje lastnosti, ki zavirajo, na desni pa lastnosti, ki spodbujajo znanje in ustvarjalnost. Vsak udeleženec delavnice si je izbral po tri iz ene in druge strani in povedal skupini, katere lastnosti so zanj značilne. Vaja spodbuja samorefleksijo in jo je dobro ponoviti vsake tri mesece. Ugotovitve spodbujajo učinkovitejše delo, ker ozaveščamo, kje lahko spreminjamo, kar lahko, in sprejemamo tisto, česar ne zmoremo spremeniti.

Zadnja vaja na delavnici je bila Metoda osnovnih korakov pogovora. V manjših skupinah smo si med seboj razdelili vloge starš-otrok-prostovoljec (opazovalec) in s pomočjo metode osnovnih korakov poskušali voditi pogovor. Ključna vprašanja te metode so:

- kaj hočeš (skupaj postavimo cilje)
- kaj delaš (ukrepi, ki so potrebni na poti do cilja)
- kaj zaznavaš (opažanja)
- kaj doživljaš (registracija)
- kaj misliš (oblikovanje stališča).

Na koncu vaje je vsak izmed nas podal refleksijo doživljanja svoje vloge v igri. Čas delavnice je hitro minil in delovno vzdušje v skupinah je bilo prijetno in sproščeno. Vsak izmed nas se je imel možnost vživeti v svojo vlogo in potem poročati o svojih doživetjih v vlogi, ki jo je imel, in o težavah, s katerimi se srečuje pri svojem delu. Ocenjujemo, da je bila izmenjava mnenj in spoznanj vseh udeležencev delavnice zelo koristna za vsakogar izmed nas za naša nadaljnja razmišljanja delu, konkretizacijo idej in raziskovanje. Delavnica je pripomogla k motivaciji in premostitvi težav, ki se porajajo pri delu. Veselimo se naslednjih tovrstnih srečanj.

Dosedanje delo pri društvu Boetika ocenjujemo kot pozitivno, zelo raznoliko. V enoletnem delovanju smo se izobraževali, prijavljali projekte, čeprav je treba večino dela opraviti prostovoljno. Rezultati dela nam dajejo spodbude za nadaljnje delo, ki je včasih težko, vendar ga z dobro voljo, upanjem in medsebojno podporo zmoremo.

Nika Cigoj Kuzma, Ines Kokalj